



ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM

TILDONK – POSTWEG

R. VANDEKONIJNEBURG, J. CLAESEN, A. DEVROE, &
B. VAN GENECHTEN
APRIL 2014



COLOFON

Opgraving ☐
Vergunningsnummer:
Datum aanvraag:
Naam aanvrager:
Naam site:

Prospectie ☒
2014/105
5 februari 2014
Rik Vandekonijneburg
Tildonk, Postweg

Project

Archeologische prospectie met ingreep in de bodem – Tildonk, Postweg

Opdrachtgever

Hout Van de Velde bvba
Woeringstraat 87
3150 Tildonk

Opdrachtnemer

ARCHEBO bvba
Merelnest 5
B-3470 Kortenaken, België
BE 0834.280.172

+32 (0)499/24.65.89
info@archebo.be

Projectuitvoering

Rik Vandekonijnenburg, HAAST bvba
Jan Claesen, ARCHEBO bvba
Ben Van Genechten, ARCHEBO bvba

ARCHEBO-rapport 2014/04
ISSN 2034-5615

© 2014 ARCHEBO bvba

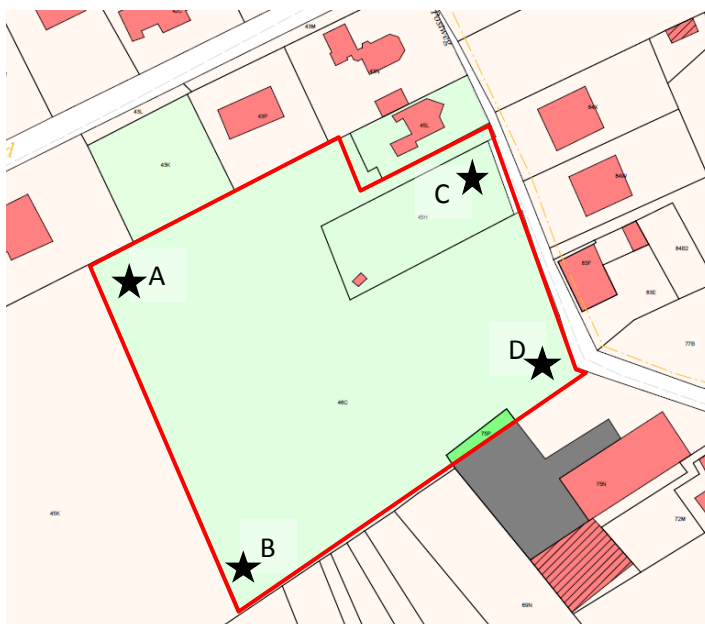
ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

Inhoud

ADMINISTRATIEVE FICHE	i
1. INLEIDING	1
2. PROJECTBESCHRIJVING	1
3. SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED	1
4. BODEMKUNDIGE SITUERING EN EVALUATIE	2
5. GEPLANEDE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	5
6. ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING	5
7. METHODE	7
8. RESULTATEN PROEFSLEUVEN	7
8.1. ARCHEOLOGISCHE NIVEAUS	7
8.2. ARCHEOLOGISCHE SPOREN EN STRUCTUREN	7
8.3. ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN	8
9. EVALUATIE, WAARDERING EN AANBEVELINGEN	8
9.1. Evaluatie en beantwoording onderzoeksvragen	8
9.2. Waardering	9
9.3. Aanbevelingen	9
10. BIBLIOGRAFIE	9
11. BIJLAGEN	9

ADMINISTRATIEVE FICHE

Opdrachtgever	Hout Van de Velde bvba		
Uitvoerder	ARCHEBO bvba		
Vergunninghouder	Rik Vandekonijnenburg		
Bewaarplaats archief	WinAr		
Bewaarplaats vondsten	WinAr		
Vergunningsnummer	2014/105		
Projectcode	TIPO		
Vindplaatsnaam	Tildonk, Postweg		
Locatie	Provincie	Vlaams-Brabant	
	Gemeente	Haacht	
	Deelgemeente	Tildonk	
	Plaats	Postweg	
Lambertcoördinaten	A	x	169084
		Y	181406
	B	x	169111
		Y	181323
	C	x	169167
		Y	181420
	D	x	169194
		Y	181364
Kadaster (CadGIS 2014)	Afd.2, sec. A percelen : 43k, 45h, 46c en 75p (partim).		



Kaart onderzoeksgebied



Begin- en einddatum terreinwerk	03/04/2014
Grootte projectgebied	6700,00 m ²
Grootte onderzochte oppervlakte	788,05 m ²

1. INLEIDING

Binnen de stedenbouwkundige vergunning voor een verkaveling werd een archeologische prospectie met ingreep in de bodem opgelegd door het Agentschap Onroerend Erfgoed aan de bouwheer.

De opdracht werd door de bouwheer, Hout Van de Velde, toegekend aan ARCHEBO bvba op 22 oktober 2014.

De prospectievergunning werd afgeleverd op 23 maart 2014.

Dit document vormt het eindrapport van deze opdracht.

2. PROJECTBESCHRIJVING

Doel van het onderzoek is een archeologische evaluatie van het onderzoeksgebied. Hierbij moeten volgende vragen beantwoord worden:

- Zijn er sporen aanwezig?
- zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

De opgeleverde eindproducten omvatten (in overeenstemming met de BVS):

- Het eindrapport
- Het werkputinplantingsplan
- Sporenplannen
- Het onderzoeksarchief, met onder meer:
 - Inventarislijsten vondsten, sporenbeschrijving, plannen/tekeningen, foto's
 - Dagboek
 - Rapport
 - Foto's, plannen/tekeningen, profieltekeningen en beschrijvingen
 - Vondsten

3. SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED

Het onderzoeksgebied is gesitueerd in het zuidoosten aan de rand van het centrum van Tildonk. Het onderzoeksgebied grenst in het oosten aan de Postweg. In het noorden zal de verkaveling aansluiten op de Bukestraat. In het zuiden maakt de zagerij Van de Velde nog net deel uit van het onderzoeksgebied. Net iets verder ten zuiden ligt de Woeringstraat. Kadastraal valt het gebied onder afdeling 2, sectie A, percelen : 43k, 45h, 46c en 75p (partim).



Figuur 1: Detail topografische kaart met middenschalige kleurenortho als achtergrond en aanduiding van het plangebied (rood gebied). (AGIV)

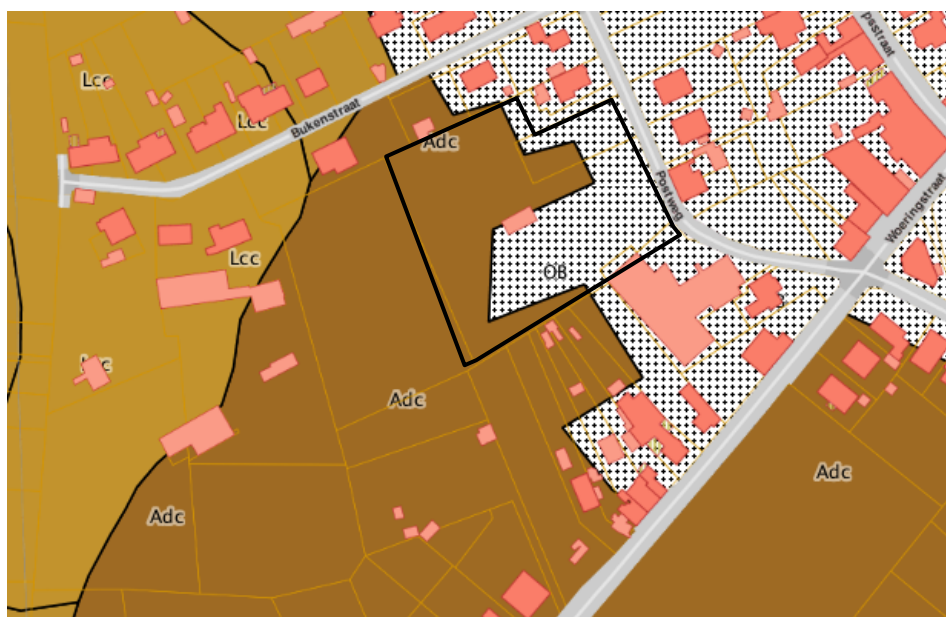
Het onderzoeksgebied bevindt zich tussen 16,80 en 17,14 m TAW.

4. BODEMKUNDIGE SITUERING EN EVALUATIE

Op de bodemkaart kunnen de sequenties OB en Adc worden afgelezen.

OB : Onder bebouwing.

Adc : matig gleyige leemgrond met gevlekte textuur B horizont.



Figuur 2: Bodemcontourkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (zwarte gebied). (AGIV)



Figuur 3: Bodemprofiel in werkput 1. (Archebo bvba 2014).

Tijdens het terreinwerk kon de bodemkundige situatie beter bekeken worden. Het bodemprofiel in werkput 1 (fig.3) was het meest volledig. Onder de Ah horizont (wellicht opgebracht) met een dikte van 20cm kan een sterk gevlekte textuur B horizont herkend worden. Vanaf 60cm diepte kunnen er sterke gleyverschijnselen herkend worden. Vanaf 75cm is de reductie ook goed herkenbaar aan de blauwe kleur door de reductie van het aanwezige ijzer. De textuur is leem, maar deze werd niet over het gehele terrein aangetroffen. In het noordelijk deel van het terrein ontbreekt plaatselijk de zuivere leemtextuur. Dit is zichtbaar in het profiel in werkput 2 (fig.4). Hier kan men spreken van zandleem en de gleyverschijnselen zijn minder duidelijk. Het noordelijk deel sluit dan ook beter aan bij de klassificatie meer noordelijk op de bodemkaart : Lcc : zwak gleyige zandleem met gevlekte textuur B horizont.



Figuur 4 : Bodemprofiel in werkput 2. (Archebo bvba 2014).

In het oostelijk deel werd het terrein niet gekarteerd omdat deze onder bebouwing lag. Zoals verder besproken zal worden is het terrein hier sterk verstoord door enerzijds de activiteiten van de zagerij, anderzijds de aanwezigheid van fundamente en bouwpuin van een vroeger gebouw. Tijdens dit onderzoek kon het bodemprofiel wel bekeken worden. In het profiel van werkput 5 valt op dat de originele bodemsequentie is afgetopt. Onder een dik humeus pakket van 50cm (wellicht ontstaan uit afval van de zagerij), wordt leem aangetroffen. Dit leempakket vertoont quasi geen gley verschijnselen en is niet gevlekt.



Figuur 5 : Bodemprofiel in werkput 2. (Archebo bvba 2014).

5. GEPLANEDE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

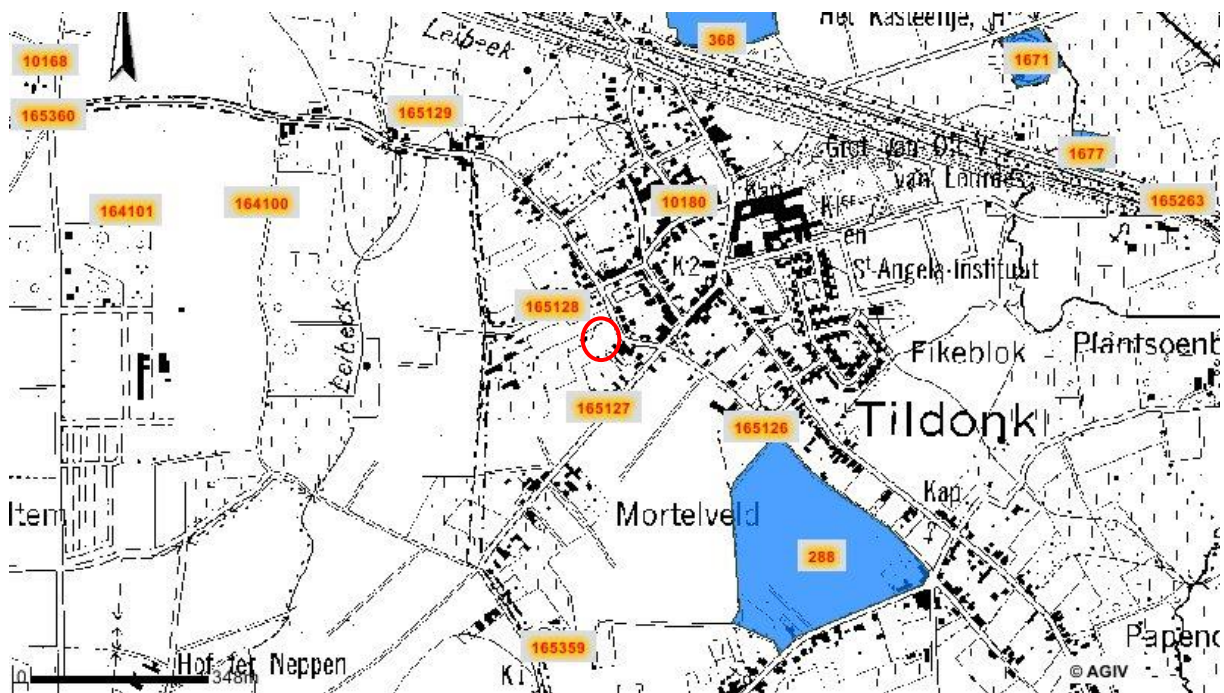
Hout Van de Velde bvba zal op het terrein een verkavelingsproject met infrastructuur realiseren.



Figuur 6: Ontwerpplan van het onderzoeksgebied.

6. ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

In de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) bevinden zich diverse vondstlocaties in de buurt. Het gaat voornamelijk om bunkers van de KW-linie (vondstlocatie 165126, 165127, 165128, 165129). Vondstlocatie 288 betreft losse vondsten van veldprospecties op het Motteveld. Hierbij werd zowel lithisch materiaal als Romeins aardewerk en bouw materiaal aangetroffen. Ten noorden van het projectgebied bevindt zich nog een volmiddeleeuwse kerk (vondstlocatie 10180).



Figuur 7: Centraal archeologische inventaris met aanduiding van het onderzoeksgebied. (CAI)

Op de Ferrariskaart (Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik) uit 1777 wordt het kavel als akkerland weergegeven.



Figuur 8: Detail van de Ferrariskaart met lokalisatie van het plangebied in rood. (Koninklijke Bibliotheek van België).

7. METHODE

De proefsleuven werden volgens de methode van parallelle continue sleuven aangelegd. Hierbij werd rekening gehouden met de toekomstige locatie van de verschillende woonblokken waardoor sommige sleuven iets dichter of verder uit elkaar lagen. Tevens werd geopteerd om de tweede sleuf 4m breed te maken. Dit is op de plaats van de toekomstige wegenis. Het terrein leek hier het minst verstoord. Deze afwijking van de bijzondere voorwaarden gebeurde in samenspraak met het Agentschap Onroerend Erfgoed en de archeologische dienst WinAr. De afgraving gebeurde door een kraan op rupsbanden van 21 ton met tandeloze graafbak van 2m breed. In totaal werden vijf proefsleuven aangelegd met telkens een profielput aan de kop.

opp werkputten			
nrs	lengte in m	breedte in m	opp in m ²
1	85,18	2,00	170,36
2	69,25	4,00	277,00
2a	13,75	2,00	27,50
3a	3,00	2,00	6,00
3b	3,00	2,00	6,00
3c	41,63	2,00	83,26
4	56,92	2,00	113,83
5	52,05	2,00	104,10
totaal			788,05
opp	terrein		6700,00
percentage	vrijgelegd		11,76

Figuur 9 : Tabel met de effectief aangelegde oppervlakte.

In totaal werd 11,76% van het onderzoekbare terrein effectief onderzocht. Initieel had het terrein een grotere oppervlakte, maar perceel 43K is niet in eigendom van Hout Van de Velde en kon dus ook niet onderzocht worden. Tevens werd er gemeld dat achter de nog bestaande woning op perceel 45L er zich nog een olietank bevond, waardoor ook hier niet werd gegraven.

Na het aanleggen van de proefsleuven werden deze gecontroleerd met een metaaldetector. De storthopen werden eveneens met een metaaldetector gescreend.

8. RESULTATEN PROEFSLEUVEN

8.1. ARCHEOLOGISCHE NIVEAUS

Er werd één archeologisch interessant niveau aangetroffen. Dit niveau werd aangetroffen 35 cm onder het maaiveld of 16,80m TAW.

8.2. ARCHEOLOGISCHE SPOREN EN STRUCTUREN

Er werd één structuur aangetroffen. Het gaat om delen van de fundamente van een woning die aanwezig is geweest tegen de Postweg. De woning werd afgebroken en een deel van het steenpuin werd verspreid over het terrein om een deel van het terrein te verharderen.



Figuur 10 : Links zicht op het vlak in werkput 3. Rechts de resten van een fundering en bouwpuin. (Archebo bvba 2014).

Er werden 3 sporen aangetroffen, allen recent. De sporen kwamen alle 3 tevoorschijn in werkput 5 langs de straatkant. Spoor 1 is vierkantig met zijden van ongeveer 1m. De vulling is vlekkelig, heterogeen en bevat baksteenbrokken. Spoor 2 is rechthoekig en meet 60 bij 90cm. De vulling is sterk heterogeen en bevat asse, wellicht afkomstig uit een kachel. Tenslotte werd in het rechthoekig spoor 3 de resten aangetroffen van vermoedelijk een varken. Mogelijk zijn deze 3 sporen te linken aan activiteiten van de nabij gelegen of reeds afgebroken woning.

8.3. ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN

Naast de beenderen van vermoedelijk een varken in werkput 5 spoor 3 werden er geen vondsten aangetroffen.

9. EVALUATIE, WAARDERING EN AANBEVELINGEN

9.1. EVALUATIE EN BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

- Zijn er sporen aanwezig?
 - o Er werden 3 recente sporen aangetroffen.
- zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
 - o Alle sporen zijn antropogeen.
- hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
 - o De sporen zijn goed bewaard.

- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
 - o Er zijn delen van een recente structuur aanwezig.
- behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
 - o De sporen zijn allen recent.
- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
 - o nvt

9.2. WAARDERING

Op het terrein werden enkel recentere sporen aangetroffen. Deze sporen krijgen een lage waardering mee en zijn archeologisch niet interessant. Een groot deel in het zuidoostelijke deel was sterk verstoord en mogelijk reeds deels afgegraven.

De bodemkundige aspecten konden van nabij bekeken worden. De bodemkaart bleek zeer accuraat te zijn alhoewel in het noordelijk deel de naastliggende sequentie Lcc reeds aanwezig is.

9.3. AANBEVELINGEN

Het terrein was in het zuidoostelijk deel sterk verstoord door activiteiten van de zagerij. De rest van het onderzoeksgebied leverde ondanks de goede zichtbaarheid en vrij goed bewaarde bodem geen interessante archeologische sporen op. Hierdoor dient er geen vervolgonderzoek plaats te vinden. Ons advies luidt dat het terrein mag vrijgegeven worden.

10. BIBLIOGRAFIE

AGIV (Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen) (2011), <http://www.agiv.be/gis/>.

CAI (Centrale Archeologische Inventaris) (2011), <http://geovlaanderen.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/cai/>.

Koninklijke Bibliotheek van België (2010), Ferrariskaart, http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerrarisCarte_nl.html.

11. BIJLAGEN

- Fotolijst
- Plannenlijst

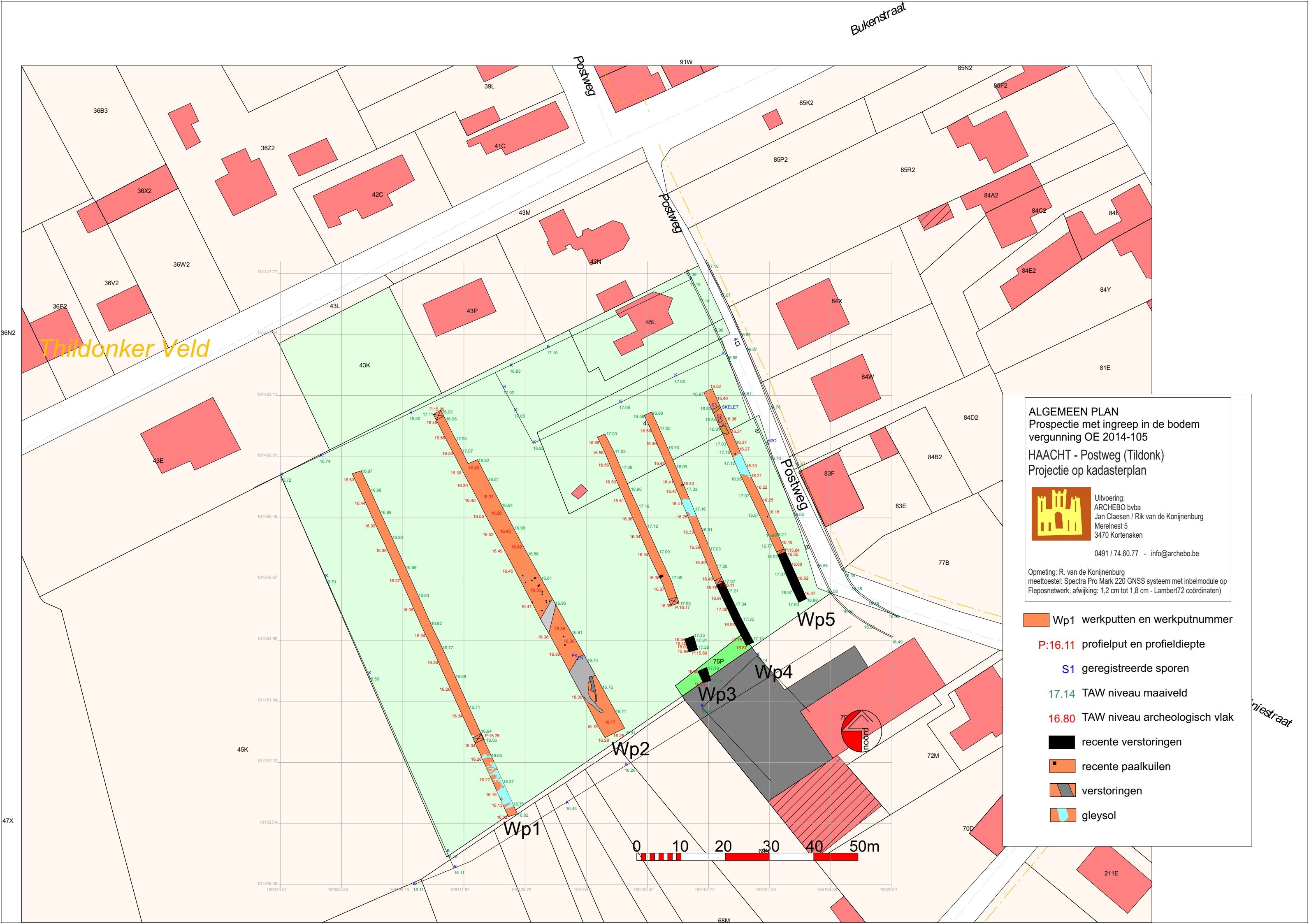
FOTOLIIST						
Fotonummer	Werkput	Overzichtsfoto	Spoor	Profiel	Coupe	Datum
1	1			oost		3/04/2014
2	1	x				3/04/2014
3	2			noord		3/04/2014
4	2				x	3/04/2014
5	2	x				3/04/2014
6	2				x	3/04/2014
7	2	x				3/04/2014
8	2	x				3/04/2014
9	3	x				3/04/2014
10	3	x				3/04/2014
11	3			zuid		3/04/2014
12	3	x				3/04/2014
13	4			oost		3/04/2014
14	4	x				3/04/2014
15	5			oost		3/04/2014
16	5		1			3/04/2014
17	5		2			3/04/2014
18	5		3			3/04/2014
19	5	x				3/04/2014

PLANNENLIIST

Plan 1 Werkputinplantiging bestaande toestand

Plan 2 Werkputinplantiging nieuwe toestand

Plan 3 Allesporenplan



ALGEMEEN PLAN
Prospectie met ingreep in de bodem
vergunning OE 2014-105
HAACHT - Postweg (Tildonk)
Projectie op kadasterplan



Uitvoering:
ARCHEBO bvba
Jan Claesen / Rik van de Konijnenburg
Merelnest 5
3470 Kortenaak

0491 / 74.60.77 - info@archebo.be

Opmeting: R. van de Konijnenburg
meettoestel: Spectra Pro Mark 220 GNSS systeem met inbelmodule op
Fleposnetwerk, afwijking: 1,2 cm tot 1,8 cm - Lambert72 coördinaten)

-  Wp1 werkputten en werkputnummer
-  P:16.11 profielput en profieldiepte
-  S1 geregistreerde sporen
-  17.14 TAW niveau maaiveld
-  16.80 TAW niveau archeologisch vlak
-  recente verstoringen
-  recente paalkuilen
-  verstoringen
-  gleysol



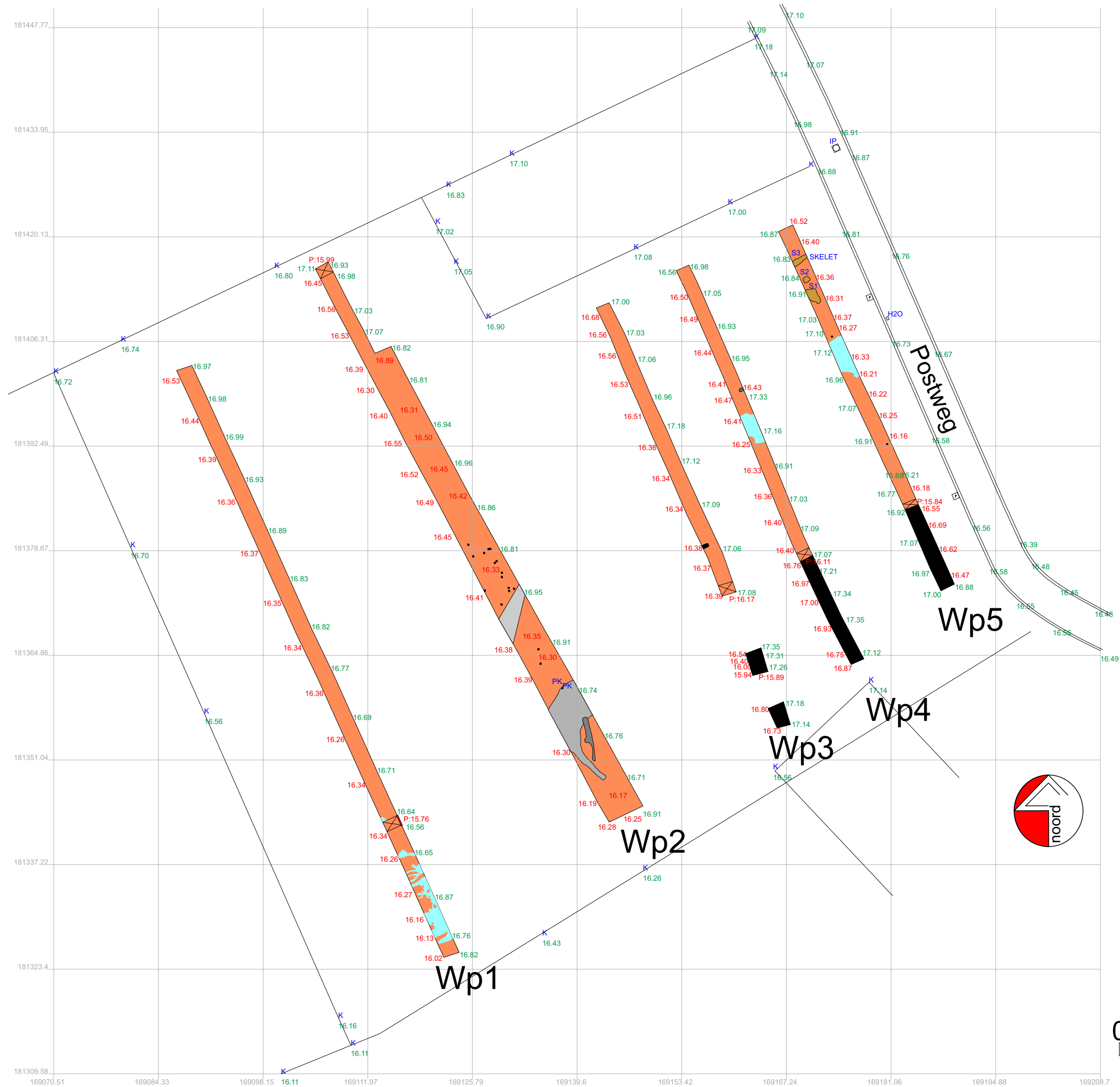
ALGEMEEN PLAN
Prospectie met ingreep in de bodem
vergunning OE 2014-105
HAACHT - Postweg (Tildonk)
Projectie op verkavelingsplan



Uitvoering:
ARCHEBO bvba
Jan Claesen / Rik van de Konijnenburg
Merelnest 5
3470 Kortenaak
0491 / 74.60.77 - info@archebo.be

Opmeting: R. van de Konijnenburg
meettoestel: Spectra Pro Mark 220 GNSS systeem met inbelmodule op
Fleposnetwerk, afwijking: 1,2 cm tot 1,8 cm - Lambert72 coördinaten)

- Wp1 werkputten en werkputnummer
- P:16.11 profielput en profieldiepte
- S1 geregistreerde sporen
- 17.14 TAW niveau maaiveld
- 16.80 TAW niveau archeologisch vlak
- recente verstoringen
- recente paalkuilen
- verstoringen
- gleysol



ALGEMEEN PLAN

Prospectie met ingreep in de bodem
vergunning OE 2014-105
HAACHT - Postweg (Tildonk)



Uitvoering:
ARCHEBO bvba
Jan Claesen / Rik van de Konijnenburg
Merelnest 5
3470 Kortenaak

0491 / 74.60.77 - info@archebo.be

Opmeting: R. van de Konijnenburg
meettoestel: Spectra Pro Mark 220 GNSS systeem met inbelmodule op
Fleposnetwerk, afwijking: 1,2 cm tot 1,8 cm - Lambert72 coördinaten)

Wp1 werkputten en werkputnummer

P:16.11 profielput en profieldiepte

S1 geregistreerde sporen

17.14 TAW niveau maaiveld

16.80 TAW niveau archeologisch vlak

recente verstoringen

recente paalkuilen

verstoringen

gleysol

oppervlaktes:

Wp1: 170.36 m²

Wp2: 304.5 m²

Wp3: 6 m² + 6 m² + 83.26 m²

Wp4: 113.83 m²

Wp5: 104.10 m²

Totaal onderzocht: 788.05 m²

